

P. M.som underlag för diskussion angående utökade
simträningssmöjligheter för skolbarn.

Folkskoledirektionen har anmodats avge yttrande över en stadsfullmäktigemotion av fröken Greta Hudin angående nedsatta spårvägsavgifter för skolbarn i stadens ytterområden vid besök i innerstadens badinrättningar. Det har ansetts önskvärt att höra överlärrarkollegiets uppfattning i denna fråga. Ärendet kommer att upptagas till diskussion den 26 november. Nedanstående punkter är avsedda att tjäna som diskussionsunderlag.

1) Barnen i stadens förorter har inte samma möjligheter i fråga om simbad som innerstadens barn, framhåller motionären. De bad, som kan erbjuda möjligheter till simövning, är koncentrerade till stadens inre delar. Med hänsyn till resekostnaden måste många förortsbarn avstå från att ägna sig åt simsporten. Det borde därför utredas, huruvida det vore möjligt att bevilja skolbarnen i förorterna spårvägsresor till och från Stockholms simbad till nedsatt pris. En utväg, som motionären anvisar, vore att i skolorna sälja särskilda badbiljetter inkluderande reseavgift (enligt motionen förslagsvis för ett bad per barn och vecka).

2) I Stockholms stad finns endast fem större offentliga inomhusbad, som här kan komma i fråga. Dessa är följande:

- Centralbadet, Drottninggatan 88
- Forsgrenska badet, Medborgarplatsen
- Liljeholmsbadet, intill Liljeholmsbron
- Sportpalatset, invid S:t Eriksbron
- Sturebadet, Sturegatan 4.

Besöksfrekvensen vid de stora baden är ganska varierande. I Forsgrenska badet är frekvensen mycket hög. Under 1953 besöktes badet av 130.764 barn, av vilka 39.745 tillhörde besökande skolklasser och

14.018 tillhörde föreningar (simklubbar). Återstoden 77.001 var övriga badande. Besöksfrekvensen i Liljeholmsbadet och Sportpalatset är hög, i Centralbadet tämligen hög och i Sturebadet låg.

3) Att distribuera spårvägsbiljetter eller badbiljetter till skolbarnen för individuella badresor torde för alla berörda instanser bli alltför osmidigt och administrativt betungande. Rekvisition, kontroll, distribution, redovisning m.m. av biljetterna skulle kräva åtskilligt arbete för klassläraren, överläraren, folkskoledirektionen och spårvägsbolaget. För de barn som ev. skulle resa på sina skolkort - om dessa gäller för lämplig linje - kompliceras problemet av att korten har begränsad giltighetstid på eftermiddagen. Att försälja badbiljetter inkluderande reseavgift, vilket motionären tänkt sig, vore organisatoriskt ännu mer svårbevästrat.

Ett annat tungt vägande skäl mot individuella badresor har anförts av idrotts- och friluftsstyrelsens kontor. Om barnen skulle enskilt besöka simbaden, skulle det betyda att badens besöksfrekvens ökades oerhört under de tider på dagen, då badinrättningarna redan är hårt ansträngda. Enskilda badresor kan nämligen inte förekomma annat än efter skolans slut. Det utrymme för ökning av badfrekvensen, som kan finnas, måste sökas under den tidigare delen av dagen.

Med hänsyn till de anförda skälen torde det inte vara möjligt att lösa frågan efter de linjer, som anges i motionen.

4) Det synes emellertid i hög grad önskvärt, att barnens simfärdighet uppövas och att motionärens intentioner om möjligt förverkligas på något sätt. En väg är att genom en höjning av skolornas anslag för friluftsverksamheten göra det möjligt för klassläraren (eller annan lärare) att under skoltid ta sin klass till simträning i ett inomhusbad.

5) Att frågan om simundervisning och simträning löses efter den här skisserade linjen, synes väl

överensstämma med de förslag, som folkbadsutredningen nyligen framlagt. "Huvudregeln för simundervisningen, såväl inom folkskolan som inom de högre skolorna skall enligt utredningens mening vara, att simundervisning obligatoriskt skall ingå i ämnet gymnastik med lek och idrott samt skolornas friluftsverksamhet." Utredningen fortsätter: "Om simbadet är så avlägset i förhållande till skolan, att simundervisning icke lämpligen kan bedrivas på vanlig för ämnet gymnastik med lek och idrott avsedd tid, bör sådana schemaändringar vidtagas, att tid för simundervisning sammanföres till längre pass eller koncentreras till vissa tider på året. Det kan i detta fall stundom vara nödvändigt att ordna transport av eleverna från skolan till simbadet. Möjligt är att de vanliga skolskjutsarna härvid i vissa fall kan begagnas. Om så inte är fallet bör särskilda simbadsskjutsar anordnas."

Såsom simlärare under läsåret bör enligt folkbadsutredningen fungera i första hand klassläraren eller i annat fall annan lärare inom skolan.

Vad beträffar kostnaderna för tillträde till simbad och för simbadsskjutsar "har utredningen efter ingående överväganden funnit, att eftersom simundervisningen i första hand bör vara en kommunernas angelägenhet bör också kommunerna svara för kostnaderna".

6) Om förmånen av fria simbad klassvis skulle beviljas, synes den i Stockholm i första hand böra tillkomma eleverna i klasserna 6-9 i folkskolan (enhetsskolan) samt motsvarande klasser i realskolor och kommunala flickskolor (d.v.s. omkring 23.000 elever). I genomsnitt torde badavgift och resa per elev kunna beräknas till 2 kronor för förorterens barn och till 1.50 kronor för barn i innerstaden. Det säger sig självt, att klassresor till simbad inte kan företagas så ofta. Det torde vara rimligt att räkna med ett par gånger under höstterminen och exempelvis tre gånger under vårterminen. Den totala kostnaden för ett sådant program (115.000 bad per år) kan uppskattas till cirka

200.000 kronor per år.

7) Då det är tveksamt, huruvida de existerande simbaden i nuvarande läge äger kapacitet att tillgodose behovet av simträningssmöjligheter, har skolförvaltningen inhämtat yttrande från idrotts- och friluftsstyrelsens kontor.

Kontoret framhåller bland annat, att Forsgrenska badet f.n. är ytterligt hårt ansträngt och att antalet badande barn i skolklass där är i ständig ökning. Liljeholmsbadet kan under vissa tider av dagen mottaga ett ytterligare antal skolklasser. De privatägda baden i staden torde också kunna mottaga ett visst ökat antal barn. Trots detta anser idrotts- och friluftsstyrelsens kontor, att det med nuvarande tillgång på badanläggningar inte är möjligt att bereda plats för den ökning, som det här är fråga om.

Här bör inskjutas, att ett badprogram som det under punkt 6 skisserade naturligtvis inte innebär en ökning av 115.000 bad om året. Redan nu kan antalet badande barn under lärares ledning uppskattas till omkring 50.000-60.000, varav en del naturligtvis tillhör gymnsiestadiet och även skolor utanför Stockholm. Den nettoökning, som skulle uppstå, är således väsentligt lägre än 115.000 bad.

Förutom simhallarna kan emellertid, anför idrotts- och friluftsstyrelsens kontor, även friluftsbad med uppvärmt bassängvatten användas för här ifrågasvarande ändamål under vissa tider av året. Vidare hänvisar kontoret till omfattande planer på utbyggnad av simbadmöjligheterna såväl utom tullarna som i innerstaden.

Om simträningssmöjligheterna på skoltid skall ökas till den omfattning, som är önskvärd, synes det naturligt, att badbesöken organiseras efter en fast plan. Detta torde i så fall böra ske i samråd med idrotts- och friluftsstyrelsens kontor. Genom att badresorna kunde företagas planenligt och sålunda de lämpligaste tiderna (såsom förmiddags- och middagstimmarna)

väl utnyttjas, skulle det sannolikt vara möjligt att bättre utnyttja badens resurser.

8) Om badresor skall företas på schematid, kan det diskuteras varifrån de erforderliga timmarna skall tas. I viss utsträckning torde det vara möjligt att använda friluftsdagar. Vidare torde, såsom folkbadsutredningen föreslagit, vissa gymnastiktimmor kunna sammanslås till längre pass.

Att badresorna skulle få en viss inverkan på undervisningen är ofrånkomligt. Det är främst frågan, hur man enklast och bäst skall infoga simträningen i skolschemat, som bör tas upp till behandling på överlärarkollegiet.